

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körut 18.

Főszerkesztő: **VESZI JOZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUNSANDOR.**

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 lrt).
Egyes szám Budapesten 8. vidéken 10 fillér.

Li-Hung-Csang — öngyilkos.

London, augusztus 5.

A Reuter-ügynökségnek jelentik *Sanghaiból* mai kelettel: *Li-Hung-Csang*, a *kantonai alkirály öngyilkosságát követett el.*

Ez a rövid távirat jelenti a kínai bonyodalmak nagyfontosságú eseményét. Félhivatalos forrásból ered és mégis némi kétség merül föl, nem *Li-Hung-Csang* halála, hanem a mód iránt, amelylyel Kína nagy reformátora földi pályáját befejezte. A kínai lázadás mindjobban terjed dél felé is és nem lehetetlen, hogy *Keletázsia Bismarckja* egy fanatikus kínainak esett áldozatul.

A kínai birodalom legjelentékenyebb államférfiát vesztette el *Li-Hung-Csang* váratlan halálával, kinek jóakarátára és tehetségeire a mai bonyodalmak és zavarok középette az európai hatalmak is számítottak. *Li-Hung-Csang* néhány héttel ezelőtt indult el Kantonból, hogy kormánya megbízásából tárgyalásokba bocsátkozzék Pekingben a hatalmak képviselőivel és másrészt azért, hogy az özvegy császárné parancsára elfoglalja Pecsili tartomány alkirályi székét. Közel volt tehát ahhoz, hogy újra visszaszerezze régi hatalmát, amelyet egy időben csaknem korlátlanul élvezett.

Az özvegy császárné a leghívebb embeérének tartotta, az európai diplomácia pedig úgy tekintett rá, mint egyetlen barátjára a kínai államférfiak közt; az tény, hogy az öreg *Li* már sok súlyos válságon vezette keresztül a mennyei birodalmat és mindig értett hozzá, hogyan kell az idegen hatalmakkal jó lábon élni.

Li-Hung-Csang, mint tudvalevő, eleinte vonakodott a kormány felszólítását követni, mert attól félt, hogy maga is áldozatul esik

Pekingben a fanatikus boxereknek és Tuan herceg uralomvágyának. Csak harmadszori felszólításra szánta el magát nyolcvan éves korával a hosszú utra, magával vivén alkirályi pecsétjét, nehogy távollétében proklamációkat bocsáthassanak ki. Vagy tíz napja Sanghaiban állapodott meg, ahol behatóan tanácskozott a konzulokkal és órákhosszat vendégül fogadta az interjúoló újságírókat. Utazásának eddig ugyszólván semmi eredménye sem volt és *Li-Hung-Csang* egyre azzal biztatta a hatalmakat, hogy a pekingi követek mind élnek és biztos fedezettel utban vannak Tiencin felé. Meg is mondta a napot (július 29-ikét), amikor a kikötővárosba érkeznek, de július 29-ikén is a régi ben maradt az idegen követek sorsa. Akkor aztán kitűnt, hogy *Li-Hung-Csang* tulajdonképp csak tanácsolta ezt a kínai kormánynak, amit a hatalmak ugyan szívesen fogadtak, de azóta nagyon megrendült bizalmuk a vén diplomata őszinteségében és komoly híre jött, hogy Sanghaiban tuszul fogják visszatartani.

Utoljára már azt fogták rá, hogy szándékkal tárgyal oly sokáig a konzulokkal, hogy a kínai csapatok felkészülhessenek a háborúra az előrenyomuló európaiak ellen.

Alkalmasint ezek is közrejátszhattak *Li-Hung-Csang* öngyilkosságában, ha csak ugyan önkézzével vetett véget életének. A legközelebbi napok táviratai talán bele világítanak az öngyilkosságnak abba a lélektani homályába, amelynél érdekesebbet a világtörténet alig mutathat föl.

Páris, augusztus 5.

A sanghai-i francia konzul táviratozza: *Li-Hung-Csang* erről értesítette a konzult, hogy *Li-Ping-Heng*et Pekingbe érkezése után az északi csapatok parancsnokló tábornokává nevezték ki,

horeba, ugyanabba a Rathoreba, ahova a bivalyok őt is cipelik.

Jót nevetett magában, esettintett az ajkával, ha elgondolta Kettynek az elérzékenyülését s gyorsabban tűnt az idő, hogy azzal foglalkozott, hová is küldi most gondolatait feléje a leány.

Alig egy nappal Nutrienéval való beszélgetése után hagyta oda Tarvin Topazt. A vonattal, amely Topaz mögött a szorosba kapaszkodik fel, San Franciskóba utazott és senki nem tudott a szándékáról, senkitől el nem bucsuzott. Talán feltűnhetett Kettynek, amikor a meleg forrásoktól visszatérve, apa hajlékáának küszöbén jóéjszakát kívánt neki, de Ketty semmit sem szólt erről, s ő uralkodva magán elsielt, hogy titkát megőrizhesse. Másnap egész esőndben néhány tölket adott el, meg lehetesen rosszul, de mindenáron szüksége volt pénzre az utazáshoz. Ebben az üzletben azonban az olcsó árak mellett sem találtak megütőzni valót, s amikor végül a vasuti kocsiból letékinthetett a megvilágított völgybe, elmondhatta, hogy az a város, amelynek udvére és jávára Indiába megy, éppenséggel nem sejtí, mi esoda hasznos tervet hajt ő végre. Hogy azonban távabbra is megtartsa őket gyanutlanságukban, a kalauznak, akivel szokása szerint elszivarozgott, a legnagyobb titoktartás terhe alatt elmondotta, hogy egy kis bányászletet vett meg Alaskában, ahol ebből az alkalomból okvetlenül szükség van a jelenlétére. Biztos volt abban, hogy ez a közlése másnap már szájról-szájra fog jární Topazban.

A kalauz egy pillanatra azzal is zavarba hozta, hogy időközben mi lesz a választással, hanem arra is megadta hamarosan a választ, hogy erre néve is minden rendben van s aztán megint rábizott néhány titkot ezzel az ügygel kapcsolatosan is, s bizonyos lehetett abban, hogy polgártársai ezekről is értesülnek majd.

Erősen törté néha a fejét utközben, hogyan

Páris, augusztus 5.

A *Temps* jelenti Sanghaiból: Sheng taotáj egy e hó 2-án kelt császári dekretumot tett közzé, amely a követeket felhatalmazza, hogy kormányokkal érintkezésbe lépjenek, de csakis nyílt táviratokban. A dekretum elrendeli továbbá, hogy a követek biztos fedezet alatt Tiencinbe utazzanak.

Washington, augusztus 5.

Wu-Ting-Fang kínai követ a külügyi hivatalban ma Sheng taotájnak egy táviratát nyújtotta át, amelyben ez Juansikkajnak és a sanghai amerikai főkonzulnak már ismert táviratait megerősíti és utal arra, hogy miután Tiencinben most harcoknak, sifrizozott táviratok elküldése céltalannak látszik.

Brüsszel, augusztus 5.

Ketels tiencini belga alkonzul táviratilag jelenti *Csifun* keresztül tegnapi kelettel, hogy a pekingi belga követség összes tagjai sértetlenek és hogy a kínaiak az angol követség környékén megerősítik az állásaikat.

Berlin, augusztus 5.

A Wolff-ügynökség jelenti Tiencinből e hó 1-éről: Egy futár, akit a japán követ küldött ki s aki július 28-án távozott Pekingből, azt jelenti ma, hogy a követségek ellen azért szüntették be az ellenségeskedést, mert Tung tábornok csapatai Teicangba mentek. *Csili* főkormányzója azt ajánlotta a császárnak, hogy Tiencint és a *taiku* erőddet *Szantungból* és más déli tartományokból véső katonákkal foglalják vissza. Erre az előterjesztésre a császár július 24-én ilyen értelmű rendeletet adott ki.

London, augusztus 5.

A Reuter-ügynökség jelenti Tiencinből e hó 1-éről: A kínaiak keresztültörték a csatorna töltését és elárasztották az egész vidéket Tiencin és Peking között. 30.000 boxer Tiencintől északra nyole mérföldnyire foglal állást. Legközelebb csatát várnak.

REGENY.

A rádzsza nyaklánc

— REGENY —

Irta: RUDYARD KIPLING

(20)

Terve olyan világos volt, mint amennyire egyszerű. *Megvásárolni* akarta a nyakláncot s Topaznak egy kötelezvénnyel akart fizetni. A városnak pedig elő kellett teremtenie a pénzt, természetesen nem hivatalosan erre a célra. Topazban megbizott, s ha a maharádzsa*) olyas szándékot mutatna, hogy az árat eszeveszetten fölverje, akkor egyszerűen szindikátust kell alakítani.

Mialatt a szekér tovább dőcögött, hogy Tarvin majd jobbról, majd balról ütötte oda a fejét, zakadatlanul arra gondolt, hol is lehet azalatt Ketty. Kedvező körülmények között már Bombayba érkezhetett, ennyit ki tudott számítani uti tervéből. De egy leány semmi esetre sem tudhatott a földgömb egyik feléről a másikra jutni, mint egy térfi, akit semmi sem korlátoz és akit a szerelme és Topazért való rajongása serkent! Most talán pihen egy kissé Bombayban a zenanamisszionáln. Azt a gondolatot, hogy utközben megbetegedett, mindenképpen elhárította magától. Kipihen egy kissé magát, bizonyosan várja a parancsokat és utasításokat, megnézi egy kissé a különös világrész esudait, amelyek mellett ő csak úgy elrohant, hanem legkésőbb néhány nap múlva okvetlenül meg kell érkeznie Rat-

*) Rádzsa, a szanszkritban rádzsa — indiai benszültött hercegnek a címe, a maharádzsa — nagyherceg, aki alá más rádzsák tartoznak.

hatnak majd ezek a kijelentései, s vajjon Nutriené megtartja-e a szavát, s meztáviratozza-e neki Rathoreba a választás eredményét. Kissé különös zamatja volt annak, hogy asszonytól tudja meg, tagja lett-e, vagy sem a coloradoi törvényhozó testületnek, de hát Nutriené volt az egyetlen a földön, aki a címét tudta, s így az ő kezébe kellett letennie ezt a megbízást, s az asszony mosolyogva fogadta el, s jókedvűen szólt az ő „összeesküvésükről.”

Miután már rég arra a meggyőződésre jutott, hogy soha fehér embernek az arcát nem pillantja meg többé, hogy soha érthető nyelvet nem hall többé, a szekerék szűk völgytorokban gördült tova s egyszer csak egy épület előtt állott meg, amely nagyban előtűnt a ravuti állomás épülettől. Vörös homokkőből épült és — ezért meg szerette volna Tarvin ölelni — fehér emberek mozogtak benne. Amennyire csak lehetséges, ruhátlanok voltak, össze-vissza heverték a nádszékeken s mindegyikük mellett egy-egy kopott bőrtáska volt.

Tarvin leszállt, nem, valósággal lehempertgett a szekérről, mert hosszú lába alaposan megmerevedett. Nyújtózkodott, hogy az izmai csak úgy ropogtak és körübelől olyan hatást tett, mint valami gipsz-szobor, mert annyira be volt lepve porral és homokkal, mintha csak ciklonból vagy pusztai viharból került volna ki. A por minden öltözékének minden rínéit és mélyedését megtöltötte, fekete amerikai zekéje mind a négy gombjával együtt teljesen porszínű volt. Nadragjának a széle és cipője között semmiéle elválasztó vonalat nem lehetett megkülönböztetni, ha csak egyetlen lépést is tett, homok és por pergettett le róla s áhítatosan fohászko-dása: „Háia istennek!” — köhögésbe fulladt a portól. Egő szemét dörzsölve lépett a verandára.

— Jó estét uraim. Van-e itt valami inni való?

(Folytatása következik.)

Pétevár, augusztus 5.

Masienski tábornok táviratoza a vezérkarnak Csipából e hó elsejéről: Mint Orlov tábornok jelenté, külföldi táborának egy része július 30-án három fegyvernemhez tartozó rendes kínai csapatokat támadott meg és visszaverte őket. A külföldi tábor egy ágyút, 8 zászlót és igen sok fegyvert és tölteit zsákmányolt. A kínai parancsnokát és 200 embert megölték. Az oroszok közül 7 ember elesett, 20 megsebesült.

Sacharow kikötőépítő-mérnöknek egy dalini távirata jelenti elsejéről: A kínai vasuti munkások nagy része megszökött, csak 4000 ember maradt ott és folytatta a munkát, de kevés eredménnyel. Dalinban kórházat állítottak fel.

Pétevár, augusztus 4.

A távol Keleten történő események alkalmából felmerült rendkívüli kiadások következtében a császár elrendelte, hogy az európai vámterítései vámjait idejelenkorán emeljék föl a külföldi hatalmakkal kötött kereskedelmi szerződések tarifájának épségben tartásával.

Li-Hung-Csang élete.

Li-Hung-Csang élete fejeződött az emberi szorongás történetében abba a fejezetbe való, amely már a mesével határos. 1821-ben született Weilung községben, ahol apja Csang favágó volt. Apját még gyermekkorában elvesztette és anyja egy Li nevű emberhez ment nőül, aki a kis Hung Csangot gondosan felneveltette és adoptálta. Li-Hung-Csang husz éves korában letette vizsgáit és államszolgálatba lépett.

Egy kínai közmondás szerint „a torony magasságát árnyékából, a férfi nagyságát ellenségeinek számából lehet megismerni. És így ítélve meg Li-Hung-Csangot, ő a szegény favágó fia Kína legkiválóbb embere, mert árnyéka ráborul mindenre, ami az utolsó harminc esztendőben Kínában történt. Az a Kína, amelyet Európa ismer, Li-Hung-Csang műve. A taipingok felkelésének gyors és sikeres leveretése főleg az ő erélyének és körültekintésének köszönhető, amiért is a császár Kvangsu tartomány kormányzójává nevezte ki, ahol nagy szolgálatokat tett az idegenek megmentése körül. Majd hasonló küldetéssel Nankingba rendelték, ahol rövid idő alatt szétverte a lázadókat és Gordon pász selegével egész Kínában rendet teremtett. A kínai császár a sárga zekét és a kettős szemű pávatollat adományozta neki és meglette „a trón örökét”, mig nem 1866-ban kinevezte Kvangsi és Kvangsu alkirályának. Ebben a méltóságában vonult a lázadó mohamedánok ellen. Kíséretében volt egy Pintel nevű francia, aki később a kínai tüzéség főparancsnoka lett. A francia-angol invázió idején a 101. számú francia ezred főnöke volt. Ezalatt elsajátította a kínai nyelvet és alig hogy elbocsátották a katonai szolgálatból, elment Li alkirályhoz és térdre borult előtte azzal a kéréssel, hogy alkalmazza őt maga mellett. Nincs más kívánsága, mint hogy őt szolgálja. Li-Hung-Csangnak annyira hízelt az európai embernek e rendkívüli megtisztelése, hogy azonnal fölvetette a kínai hadseregbe. Pintel hamar végig futott az összes katonai rangfokozatokon, de folyvást Li oldalán. Végre annyira asszimilálódott, hogy a többi kínai közt alig lehetett ráismerni származására, a kínai szokásokkal együtt fölvetette a kínai hitet is és kínai nőt vett feleségül.

1870-ben Li-Hung-Csangot Pecsili alkirályává nevezték ki és a nagy államférfiság és a titkos tanácsnak is tagja lett. Onnan ered az európaiakkal való érintkezés és az a tisztelet, amelyvel civilizációjuk iránt viseltetik. Jelentős méltóságait megreformálta Kína hadügyét, közlekedését, megteremtette a kínai táviró-hálózatot, és előmozdította a vasutak építését. Mindezzel természetesen nagyon sok ellenséget szerzett magának, akik megbuktatására a kellő alkalmat a japán háboru szerencsétlen kimenetelében találták meg. 1894-ben legyőzték és megfosztották sárga zekéjéről és a kettős szemű pávatollától is. De szamizséma nem tartott soká. Japán seregei és haói mind közelebb jutottak Kína fővárosához és komolyan fenyegették a több ezer éves Kína fennállását. Ekkor újra szükség volt oly ügyes és tapasztalt államférfira, aki a békétárgyalásokat minél kevesebb áldozattal tudná bonyolítani. Visszahívták tehát Li-Hung-Csangot, aki 1895-ben aláírta a simonseki békét. Li csillaga tehát újra felragyogott, aminek nem árt hatott annak a fanatikus japánnak pisztolylövése sem, aki meryletet követelt el ellene és jelentékelően sebet ejtett rajta. 1895. augusztus havában birodalmi kancellárrá és első miniszterré nevezték ki,

de pályájának zenitjén 1896-ban állott, amikor a menyéi birodalmat az orosz óar koronázásán képviselte és bentazta Európát, ahol mindenütt fejedelmet megillető fényvel fogadták.

A rákövetkező években újra a reakcionárius, idegengyűlölő politika győzött Kínában és Li-Hung-Csang elvesztette régi hatalmát. Félretolták és elküldték Kantonba alkirálynak. Ebben a méltóságban találta őt az iszonyu felfordulás, amelybe a hazáját a boxerek döntötték.

A sors nem adta meg neki, hogy még egyszer megmentse a birodalmat egy nagy vészaló. Talán irtalmas is volt írása, hogy nem láthatta nagy művének végső pusztulását.

KÜLFÖLD.

Olaszország a hármasszövetségben.

Budapest, augusztus 5.

Az angol lapok a monzai királygyilkosság óta sokat foglalkoznak azzal a kérdéssel, vajjon az olasz trónváltás miéle kihatással lesz Olaszország külpolitikájára. A francia sajtóval együtt azok is azt tartják, hogy Umberto király volt az utolsó ember Olaszországban, aki lojálisan ragaszkodott a hármasszövetséghez, mert az új király ellensége a hármasszövetségnek. Berlinben és Bécsben a legcsökélyebb hatást sem keltett e jósolgatás és ott utaltak arra, hogy senki sem ismeri az új királynak olyan beszédét, vagy tettét, mely arra engedne következtetni, hogy ellene volna a hármasszövetségnek. De ha talán trónörökös korában más nézetet is volt, mint atyja, ha közelebbről meg fog ismerkedni a hármasszövetség céljaival és teljes tájékozódást szerez az államügyekről, bizonyára nem fog elzárkózhatni az elől, hogy a hármasszövetség nélkül sohasem lenne Olaszországnak az a pozíciója, amelyet ma a világpolitikában elfoglal. Ezt hangoztatták a német birodalom és az osztrák-magyar monarchia vezető köreiben és nekik adott igazat a fiatal király, midőn a német császárhoz intézett köszönő táviratára azt mondja, hogy „a megboldogult atyámnak emléke a háinkat és népeinket egyesítő köteleket megváltó hatlanokká fogja tenni”. Csaknem kétségtelen, hogy III. Viktor Emánuel a mi királyunknak küldött köszönő táviratában is az a biztosítás van, hogy atyja külpolitikáját fogja követni.

Egyébként a hármasszövetség csak 1903-ban jár le s ha egy évvel előbb nem mondatik föl, újabb tíz évre fennáll.

Egy bécsi lap párisi levelezője ebben a kérdésben kérte gróf Apponyi Albert és Kossuth Ferenc véleményét, akik tudvalevőleg az imént bezárt interparlamentáris konferencia alkalmából tartózkodnak a francia fővárosban.

Gróf Apponyi Albert így nyilatkozott:

— Az az őszinte részvét, amely az osztrák-magyar monarchia népeit és a német nemzetet Umberto király szörnyű halála miatt áthatja és épp oly őszintén kifejezésre jutott, már maga jellemző manifesztáció annak a benső viszonyoknak, amelyet a hármasszövetség a három monarchia népei közt teremtett. Megmutatja, hogy ez a szövetség az évek során a szíveslegességnek oly kötelekét fűzte a három szövetséges monarchia köré, amelyet semmi sem lazíthat meg. Mily őszinte volt az olasz nép részvéte és fájdalmas gyászja a felethetetlen Erzsébet császárné és királynő kegyetlen halála miatt. Épp oly mély, épp oly fájdalmas a mi hazánk részvéte Umberto király halála miatt. És én tudom, hogy Olaszországban a monzai szerencsétlenség érzett ezt a fájdalunkat teljesen átérzik és értéke szerint becsülik.

Nem aggodom a hármasszövetség jövőjeért. Biztosítottak hiszem fennmaradását. Létrejötte óta a béke örökének bizonyult, és annak jótéteményeit a szövetséges nemzetek teljesen méltányolni tudják. De jövője biztosítva van azért is, mert a három szövetséges állam érdekeinek minden tekintetben és minden viszonyok közt megfelel. A hármasszövetség a maga kizárólag békés irányzatával, amely eddig oly kitűnően bevált, megszerezte a maga számára Európa békeszerető népeinek rokonszenvét is és bizonyos mértékben honnét és kipróbált békeszeretettel beleéltte magát Európa szimpátiába. A hármasszövetség békés és minden szükkeblőléstől ment jellegét bizonyítja az a tény is, hogy nem akadályozta meg sem monarchiáknak Oroszországhoz való közeledését, sem a Franciaország és Olaszország közt fennálló barátságos viszonyok kifejlődését, sőt mondhatnám, hogy a hármasszövetség békés jellege csak előmozdította a két közeledést.

Ismétlem, hogy a hármasszövetség jövőjét biztosítottak látom.

Kossuth Ferenc az újságíró kérdéseire a következőképp nyilatkozott:

— Ön azt kérdi, hiva vagyok-e a hármasszövetségnek? Igen, az vagyok. A hármasszövetség léte és fennmaradása érdekében van mind a három érdekelt hatalomnak és érdeke az európai békének is. Az egyik vagy másik szövetséges hatalomnak személyes hajlamai itt nem jönnek tekintetbe. Egyedül a hármasszövetség békepolitikája irányadó, mert mind a három szövetséges hatalom benne látja érdekeit zavartalan fejlődésének biztosítékát. Az új olasz király, amint én megítélem a dolgokat, nem fog letérni a külpolitikának arról az utjáról, amelyet apja kijelölt és amely Olaszországnak nagyhatalmi állására nézve oly kitűnően bevált. A hármasszövetséghez neki is ragaszkodni kell és erre a viszonyok kényszerítik.

— Képviselő sokáig élt Olaszországban, ismeri személyesen a fiatal királyt?

— Nagyon jól ismerem III. Viktor Emánuel királyt, válaszolt Kossuth Ferenc. Igén művelt fiatal ember, fegyelmzett agy és erős jellem. Vele egy kiváló jellemű, kötelességtudó férfiult Olaszország trónjára. Katona-életének két egyszerű vonása a legjobban bizonyítja igazságérzetét és kötelességtudását. Magam voltam tanúja mind a két esztendőnek. Ezredének gyakorlata alatt egy tiszt megparancsolta egy katonával, hogy szorítsa meg a cipőjét a meglazult csatol.

— Nem ugy, szót a trónörökös a katonához; önnek kötelessége szolgálni a királyt és engedelmeskedni a szabályzatnak, de nem szorítja felelősségének. És a megszegésért hadnagynak magának kellett összeszorítani a cipőjét.

Más alkalommal Nápolyban arra kérték a trónörökös barátai, hogy ha ezredével hazatér a gyakorlatról, ne lovagoljon a meredek Via del Museon, mert könnyen baja eshetik. A herceg így válaszolt:

— A szabályzat azt parancsolja, hogy az ezredesnek ezrede élén lovagolnia kell. A szabályzat rám nézve parancs. Ezek és más hasonló apró vonások mutatják, hogy III. Viktor Emánuel királyban erősen kifejezett a kötelességtudás.

— Azt mondják, jegyezte meg az újságíró, hogy a fiatal király nagy rokonszenvvel viseltetik Franciaország iránt?

— Olaszországban, válaszolt Kossuth, nagyon sok kitűnő férfi van, aki őszinte rokonszenvet érez Franciaország iránt és ezt joggal, nyíltan dokumentálják. Olaszország új királyja őszinte érzelmeivel viseltetik Franciaország iránt. De ez egyáltalán nem tarthatja őt vissza attól, hogy atyjának békés hármasszövetségi politikájához ragaszkodjék. Mert Olaszországnak épp oly nagyszemű érdeke az a békepolitika, mint két szövetséges társának.

A gyászoló Itália.

Róma, augusztus 5.

Viktor Emánuel király és Helena királynő holnap reggel, Margit özvegy királynő, valamint a hercegek és hercegnők aznap este Rómába érkeznek. Az idegen fejedelmi személyek e hó 8-ikán érkeznek Rómába. Umberto király holttestét e napon délután 3 órakor szállítják Monzából Rómába, ahova 9-ikén reggel 6 órakor érkezik meg és egyenesen a Pantheonba viszik. Folyvást számos koszoru érkezik Monzába és a régi fogadóterembe helyezik. Az egész sajtó Umberto király meggyilkolása óta lelkes cikkekben emlékezik meg Margit királynőről. Ximenes híres szobrását jvasolja, hogy a királynőnek nagy emlékszórt állítsanak fel Pincióban.

Margit királynő megindító imát irt Umberto király emlékére és a kremonai püspök megengedte, hogy az imát a hívek között szétosztassák.

Róma, augusztus 4.

Udinéből jelentik, hogy Saint-Paulból (Brazília) egy kivándorolt olasz június 30-án levelet irt itt lakó családjának, amelyben azt kérdezi, igaz-e, hogy Umberto királyt megölték. Ez azt bizonyítja, hogy Amerikában már előbb terjesztettek híreket a merénylőről.

A Tribuna jelentése szerint Margit királynő kijelentette Biancheri előtt, hogy Rómában akar állandóan lakni, mert anyai kelemes és fájdalmas emlék köti oda. A királyi család kívánságára Monza városa átengedte az uralkodóháznak azt a területet, amelyen az Umberto király ellen intézett merénylet történt. E helyen kapólnát építettek, amelynek gondozását kapucinus szerzetesekre bízzák.

Brescia ellen a legnagyobb eszdben, de a legnagyobb gyorsasággal folyik a vizsgálat. A tárgyalást a legrovidebb idő alatt megtartják, mert a vád főpontjai már meg vannak állapítva.

Róma, augusztus 5.

A pistojai püspök, amidőn Umberto király

meggyilkolásáról értesült, a zászlót félárboera bo-
csátotta. A király eltemetéséig félárbocon marad
a zászló.

A királygyilkosági pört egyelőre csupán
Bresci közvetlen társai ellen vizsik, akik való-
színűleg méggyilkosok vannak. A francia rendőrségtől
várják az összes utasok jeryzékét, akik a „Gas-
cogne” hajón voltak, hogy Bresci társainak a
számát és Bresci személyére vonatkozó adatokat meg-
állapítsák. Azt állítják, hogy az összeesküvés feje
Malatesta, aki Brescin kívül néhány más társát is ki-
jelölte a gyilkosság végrehajtására. A rendőrség azt
hiszi, hogy a már említett Leandro Nicolí szintén
ezek között van.

Cetinje, augusztus 5.

Miklós fejedelem tegnap a gyászszertartásra
Rómába utazott.

Róma, augusztus 5.

A *Messaggero Umberto* királynak egy rendki-
vül jellemző nyilatkozatot közli. Adam asszony,
az ismert francia írónő külön kihallgatáson volt
a királynál és beszélgetés közben csodálatát fe-
jezte a kopár római Campagna poézise felett.

— Igen, válaszolt Umberto, ez a vidék tele
van költészettel, bár kevesebb volna ott a költészet
és több a krumpli.

Margit királyné Cremona hazafias püspökét,
msgr. Bonomellit Heléna és Mária Pia királynék
jelenlétében fogadta. A püspök aztán misét mon-
dott, mire a királyné szalonjába hivta és rész-
leteket beszélt el neki Umberto király haláláról.
Bonomelli kérte a királynét, hogy fájdalmában
kimélje magát, mire a felséges asszony így
válaszolt:

— Higgye el eminenciád, a beszéd jól esik
nekem, sohasem hittem volna, hogy Isten ily nagy
erőt adott nekem.

A belgrádi esküvő.

Budapest, augusztus 5.

Két hete csak, hogy a szerbek ifjú királya
eljegyzését proklamálva oly nagy meglepetést
késztített népének s már a mai vasárnapon meg-
történt Belgrádban az esküvő olyan fényvel és
a lakosságban olyan lelkes örömményilvánításai közt,
aminők egy héttel ezelőtt még nem várt senki.
Tazadhatatlan, hogy a szerb nép minden réte-
gében csalódást hozott a király proklamációja és
ennek a hangulatnak kifolyása volt az, hogy eleinte
nem is akadt számottevő politikus, aki a lemon-
dott Gyorgyevics-kormány helyett elvállalta volna
az államügyek vezetését.

Mióta a nép is, a hadsereg is beletörődött a
változhatlanba és barát és ellenség egyaránt bá-
multa azt a szívósságot és erélyt, amellyel a
fiatal király megalapítani igyekezett boldogságát.
És ha voltak még olyanok, akik azt remélték,
hogy a király és még inkább menyasszonya erős
lelki küzdelem után „áldozatot” hoznak a szerb
népnek, azoknak is eltűnt utolsó reményük a
mai nappal. Az esküvő siettetésének is nyilván az
volt a célja, hogy eloszlasson az országban
minden kétséget és bizonytalanságot és megmu-
tassa a népnek, hogy férfias, érett elhatározás
emelte a mérnök özvegyét a szerb trónra.

Szerbia ifjú királya tehát a mai napon elér-
tette a fordulóponthoz és talán Szerbia is.
Oroszország tüntető rokonszenvvel mozdította elő
a fiatal uralkodó házassági tervét és nagyon jól
számított, midőn ezzel végre megörömi vélte
Milán király hatalmát, amely monarchiákkal szem-
ben mindig barátsággal és szeretettel viseltetett.
Az orosz diplomácia tudta, hogy az apai szeretet oly
hűzasságot szánt a fiatal királynak, melynek
fénye emelje a nép szemében az Obrenovics-
dinasztia tekintélyét és megadja Szerbiának azo-
kat a politikai előnyöket, amelyeket egy kis
országnak nem szabad kiesenyelnie. Milán király
tervei most mind összeomlottak, és amit az orosz
politika és a radikálisok kíméletlen hajszája sem
tudott keresztülvinni, az valósággá lett most a
esőndben előkészített és hirtelen kipattantott
házasság folytán. Milán önként száműzte ma-
gát Szerbiából és fiának egyetlen egy kérő
szava sines számára, hogy újra visszatérjen
és újra élére álljon a hadseregnek. De visz-
szatértek a kormányhatalomra Milán esküdt
elleneségei, a radikálisok és fiának esküvőjén
az orosz ügyvivő a cár nevében végzi a

gyámkodás szerepét. Az orosz politika tehát meg-
kezdte diadalmas hódítását Szerbiában és nem
utolsó jele annak az is, hogy a király ma újabb
amnesztia-rendeleteket bocsátott ki és végképp
megkegyelmezett Tausanovicsnak és Protics szer-
kesztőnek. Ennek mi is örülünk, hisz monarchiánk
legjobb buzzgólkodott az elitáltak megkegyel-
mezése végett, de sajnálnók az Obrenovics-dinasz-
tia és Szerbia érdekében, ha az ifjú király nép-
szerű áramlatok és pillanatnyi sikerek kedvéért
félrelökné azt a megbecsülhetlen értéket, amelyet
Szerbia és dinasztija Ausztria-Magyarország
őszinte barátságában nem egyszer feltalált.

Belgrád, augusztus 5.

Sándor király esküvője ma ment végbe nagy
ünneppéggel. A gyönyörűen díszített utcókon már
korán reggel nagy néptömeg hullámzott. Az ország
belsejéből és u külföldről érkezett idegenek számát
30.000-re teszik. Azokon az utcákon, amerre a nász-
menet elhaladt, katonaság állott kettős sorfalat. Dél-
előtt féltizenegy órakor Sándor király menyasszo-
nyának lakására hajtatott, ahol már jelen voltak a
tanuk: Manzurov orosz ügyvivő, Nestorovics, a skups-
tina elnöke és Marchand francia rendkívüli követ,
továbbá a király és a menyasszony rokonai. A nász-
menet a menyasszony lakásáról indult el. Elől egy
század királyi testőrség lovagolt, ezt az á la Dau-
mont fogat követte, amelyben a jegyepár ült,
utánok a többi násznép. A királyt és menyasz-
sonyát az egész uton lelkes zsvivóval üdvözölték.
A nászmenet 11 órakor ért a székesegyház elé. A
templom bejáratánál a metropolita fogadta a mátkap-
árt fényes segédlettel. A metropolita megáldotta a
mátkapárt és aztán bevezette a templom belsejébe,
ahol többek között jelen voltak a diplomáciai testül-
let összes tagjai feleségestül. Az esketési szertartást
szigoruan az orthodox egyház szabályai szerint vé-
gezték. Miután a metropolita beszédet intézett az új
házaspárhoz, a király és neje a gratulációkat fogad-
ták és aztán látogtak a templomból. A menet
ugyanabban a sorrendben ment a konakba, amely-
ben a templomba jött. Ezután is lelkes ovációkban
részesült a királyi-pár.

Belgrád, augusztus 5.

A hivatalos lap mai száma sok katonai és köz-
igazgatási előléptést közöl. A miniszterek mind
Nagy Milos rendjelet kapták. Azonkívül újabb amnesz-
tia-rendeletek jelentek meg, amelyek sok politikai és
más elítéltnel leszállítják a büntetését. Tausanovics
Kosza volt radikális miniszter és Protics Sztóján, a
radikális Odjek volt szerkesztője, teljes kegyelmet kap-
tak és azonnal szabadon bocsátották őket.

A belgrádi nász alkalmából ma a budapesti
szerbek fényes hálaadó istentiszteletet tartottak a
zöldfa-utcai szerb templomban, ahol nagyszámu elő-
kelő közönség és a szerb kolónia összes tagjai meg-
jelentek. A templom előtt nagy közönség nézte a
vendégek érkezését és a rendet díszruhás lovas és
gyalogos rendőrök tartották fenn. A templomot az
ünnepi alkalomra feldíszítették és fényesen kivilági-
tották. Az első padsorokat az előkelőségek töltötték
meg. Fél 12 órakor érkezett a templomba teljes
díszben Barlovics főkonzul Musitzky alkonzul, a
konzulátus tagjaival és az oda beosztott szerb tisz-
tekkal. A szerb hitközség előjárósága, a budapesti
szerb ifjak köre és a Tanácsközlöny vezetésége testül-
leteleg jelentek meg a hálaadó istentiszteleten, melyet
Dimitrievics Vladimir plébános tartott fényes segéd-
lettel. Az istentisztelet alatt az egyházi kar a szerb
ifjak körének közreműködésével egyházi dalokat
adott elő. A fényes istentisztelet fél egy órakor ért
véget. Utána fogadás volt a Bulyovszky-utcai szerb
főkonzulátuson, amelyen a budapesti szerb kolónia
tagjai is részt vettek.

— BUDAPESTI NAPLÓ, Julius 31-én új
előfizetési és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azo-
kat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése
ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról
dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytala-
nul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik
a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyá-
ralóhelyre szándékoznak menni, vagy
pedig hosszabb útra kelnek, szolgál-
jon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk,
amint a címváltozásról értesül, nyomban az
új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne

méltóztassanak tehát egy rövid levelezőlapnak
fölhasználásától akkor se visszariadni, ha a
nyári szezon alatt talán többször is változ-
tatják lakásukat. A Budapesti Napló
kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön
intézkedik és szigoruan megfelel a szerkesz-
tőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok
alatt is állandó érintkezésben ohajt lenni
kedves közönségével.

HIREK.

Budapest, augusztus 5.

— Kiténtetés. A király dr. Kádár Antal
nagybányai bányaorvosnak közhasznu orvosi tevė-
kenysége elismerésűl az arany érdemkeresztet ado-
mányozta.

— Bucsu a Krisztinavárosban. A Krisztina-
városban ma tartották meg a kerület plébániája
védőszentjének nevenapja alkalmából a szokásos
bucsut. A kerületnek a templomter környékén kü-
lönösen mozgalmas volt a képe, ahol sok mézes-bábos
sátor, meg árbódé volt felállítva, de ezáltal a vil-
lamos sinekkel átszelt Szent-János-térről hiányoznak
a kőrhinták, meg a különféle látnivalók. A bucsut
egész nap sokan keresték föl, s a mulatság tartott a
késő éjjeli órákig. A bucsi egyházi része a plébánia
templomban folyt le a hívők nagy sokasága jelenlė-
tében. Az istentiszteletek reggel 6 órakor vétek
kezdetűek orgonaszűsűvel, fél 10 órakor Rostaházy
Kálmán plébános mondott szép magyar egyházi be-
szédet. Tíz órakor körmenet volt, amelyet a plébános
vezetett a Roham-utcán, Attila-utcán s az Alagut-
utcán át vissza a templomba, amelyben részt vettek
a kerület előkelő polgárain kívül az árvaleányok is.

— Lajos napja. Lajos napján augusztus 25-én
az idén is ünnepet ül a budapesti függetlenségi párt
polgársága Kossuth Lajos emlékére. Az előestén,
augusztus 24-ikén több helyen népes összejövetelt
tart a szokásos névnap lakomákkal kapcsolatban,
augusztus 25-ikén pedig csoportosan kivonul Kossuth
sírjához a Kerepesi-temetőbe. Az ünnepelés előkészü-
letei tárgyában a napokban a budapesti független-
ségi és 48-as polgárok körében értekezlet lesz.

— A magyar kiállítás sikere. Párisból táv-
íratózzák: Páris művészkörében általános megelége-
désűl fogadták azt a hírt, hogy Bálint és Jámbor
magyar pavillon tervezői a kiállítás legnagyobb ki-
tűntetését kapták. Az itt tartózkodó magyarokat a
franciák gratulációkkal elhalmozzák. A magyar hir-
lapírók Bálint és Jámbor műépítészek tiszteletére
Margherynél lakomára gyűltek össze, amelyben Miklós
Ödön helyettes kormánybiztos is résztvett. A lakomán
Miklós Ödön, Rákosi Jenő, Vészi József, Pázmány
Dénes, Sonnenfeld Zsigmond, Borostyányi Nándor és
többen lelkesen ünnepték a magyar művészeket,
akik a nemzetek versenyében dicsőséget szereztek a
magyar névnek.

A párisi újságíró kongresszusra kirándult ma-
gyar hírlapírók Rákosi Jenő és Vészi József vezetése
alatt ma megjelentek a magyar pavillonban, ahol
őket Miklós Ödön fogadta. A magyar hírlapírók any-
nyira el voltak ragadtatva a magyar kiállítás minta-
szerű elrendezéséről, hogy Széll Kálmánnak távirat-
ban gratuláltak az elért sikerekhez. Ungyancsak táv-
íratilag üdvözölték Lukács Béla kormánybiztosot, aki
jelenleg Zalathnán időzik. A nemzetközi sajtókong-
resszus tagjai a reggel Rákosi elnök vezetése
alatt mintegy kétszázan megtekintették a magyar
pavillont. Miklós Ödön üdvözölte a vendégeket és
kérte őket, legyenek bíralatukban szigoruan, de igaz-
ságosak. Hebrard, a Temps írószerkesztője lelkes sza-
vakban köszönetet mondva dicsérte a magyar kiállít-
tást és magyar vendégszeretetet; a magyarok — mondá
— birják szimpátiánkat, mert a nemzet brave, bril-
lant et genereux.

— A párisi diák-kongresszus. Párisból táv-
íratózzák: A nemzetközi diák-kongresszus ma délután
nyílt meg a Sorbonneban. Az idegen diákok nemze-
ti viseletben, nemzetek szerint csoportosulva díszes
menetben vonultak a Sorbonneba. A kongresszus el-
nöke a megnyitó beszéd után megemlékezett Umberto
király haláláról és a gyász jelűl mindjárt berekeszt-
tették a kongresszus ülését.

— A kereszténység jubileuma. Esztergomból
jelentik, hogy Frigyes főherceg, ki tudvaleőleg a
király képviselője az esztergomi ünnepeken, bejelen-
tette, hogy augusztus 14-én, délután érkezik oda.
Kisérétében lesznek báró Kocz Vencel, gróf Ceszky,
Warm ezredes és Gensich kapitány. A városban már
készűlnék a díszesek, melyeket Vaszary herceg-
primás és Esztergom városa csináltat. A városházán
nyolc méter szélességű és négy méternyi magasságu
transzpárens lesz. Ennek három részét stíliázt
díszes ráma és vörös drapéria fűzi ezvebe. Jobb-

felén Vajk megkeresztelése, a baloldalon pedig királyi koronázata lesz látható, míg a közepén a hármas balom a kettős keresztrel és az 1000–1900. évszám arany betűs felirat fog pompázni. Az egészet befetűzi a mintegy glóriában felül lebegő Szent korona. Különösen impozánsnak ígérkezik a vár és az ott levő papnöve, amelynek hatalmas homlokzatán illetve parkányzatán vörös-bordó alapzaton a következők transzparens képek lesznek: Ferenc József, Leó pápa, Asztrik püspök, Vaszary hercegprímás, Vajk keresztelése és Szent István megkoronázása. A kapu mellett lévő két szobor fölül bíbor-piros baldachint emelnek. Két 18 méter hosszú nemzeti zászló fog az épületen lengeni és nemzeti, primási és pápai címerek ékeskednek majd rajta. Az összes kanonok lakások kivilágítására hat ezer méceszt és kétezer üveggyólyót alkalmaznak. A városban már az összes szűk szobái levannak foglalva. Az ünnepélyen az Esztergomban állomásozó 26-ik gyalogezred zenekarán kívül a 12-dik ezred zenekara is részt fog venni.

— **Megáll a mozgó járdá.** Komoly veszedelem fenyegeti a párisi mozgó járdát. Az adóbizottság kiderítette, hogy a mozgó járdá közeledési eszköz és mint ilyen külön akarja megadóztatni. Még pedig úgy okoskodik, hogy az egész járdá 830 keréken járó részről áll, tehát minden ilyen rész külön kocsinak tekinthető. Ami azt jelenti, hogy a vállalat köteles a 830 bérkeoi után járó adót: *nyolczszázharmadeczer* frankot az állampénztárvárra megfizetni. Ezzel szemben a mozgó-járda kijelentette, hogy ha a törvényes elmarasztaló ítéletet hoz, egyszerűen megáll.

Hiszen az álló bérkeoainak is kell adót fizetnie! . . .

— **Katolikus tanítók kongresszusa.** A katolikus tanítók II. országos ünnepi nagygyűlését rendező bizottság, Ember Károly, Walter Károly, dr. Zelliger Vilmos és Csikós Imre részvételével tegnap értekezletet tartott, melyen megállapították a részletes programot és elhatározták, hogy a jelentkezések határidejét kiterjesztik folyó hó 12-ig. Örömmel vette tudomásul a bizottság dr. Walter Gyula apátkanonok, elnököt, hogy az esztergomi főkapitány 600 koronát szavazott meg a katolikus tanítók kongresszusának Esztergomban való fogadtatására.

— **Meggyilkolt tanár.** Bukarestből telegrafálták, hogy Mihailenco liciumi tanár ma éjjel revolverlövéllel megölték. A gyilkos letartóztaták. A merénylő bolgár, neve *Dimitrov Stojan* és 18 éves. Amint beismerte, a gyilkosságot politikai okokból követte el. Dimitrov néhány nappal ezelőtt az express-vonattal Üszköből Bukarestbe jött, azzal a szándékkal, hogy megölje Mihailenco tanárt, aki macedoniai származású és az irredentista bolgár agitáció ellen küzdő lapot ad ki.

— **Tetemre hívás.** A szegedi rejtélyes halottból, mint megírjuk, kitudódott már, hogy verebelyi Marsó Gyula kassai kereskedő. A személyazonosság leghitelesebb tanúja egy fiatal urileány, aki tegnap délelőtt a szegedi rendőrségnél jelentkezett. Azt mondta, hogy ő ismeri Marsó Gyulát, aki Szegeden agyonlőtte magát. Azért jött Szentseről, hogy látogatást tegyen a halottnál, hogy megbizonyosodjék: beváltotta-e Marsó Gyula csakugyan, amit neki levélben jelentett. Ő ugyanis, szót tovább a fiatal leány, *távoli rokona* Marsó Gyulának és így köze van hozzá. Neki meg is írta Gyula, hogy Szegeden megölte magát. A fiatal leány, névszerint Berezay Teréz, elment a kórházi halottas házba és könnyező szemmel nézte a holttestet.

— Ez csakugyan a szegény Gyula, — rebegte. Így már most konstátálva van bizonyossággal, hogy az öngyilkos ifjú tényleg álnevet használt és a valódi neve verebelyi Marsó Gyula. S a fiatal nő-ronok, aki Zelindről (Aradmegye) való, de most Szentseről jött, ahol a postamesternő nővérénél volt látogatásban, a következőket mondta el verebelyi Marsó Gyuláról:

Előkelő uri család fia az öngyilkos, aki foglalkozására nézve kereskedő. Öreg apja Marsó András ezredes volt negyvennyolcban, vitüzül harcolt. Régi nemes familia. Marsó Gyula Kassán volt állomáson egy nagyobb kereskedésben, mint üzlelvezető. A leány július 30-án beszélt vele utóljára. Velelennél találkozott — így beszélt el a leány, meg a szolnoki vasuti állomáson. Ekkor nem szólt neki a fiatalember, hogy ilyen szomorú terve volna. Annyit tudott a szereiméről, hogy régen szeretett egy leányt. Azt, akinek az arcképét most az öngyilkossága alkalmából nála találták és amelyet a szivére kért tenni a halotti ágyán. Azt az arcképet neki is megmutatta Marsó Gyula.

— De ez a nő, akinek az arcképet hordozta, már nem él. Régebben meghalt, én tudom — szólt a kis nőronok a rejtélyes arcképről, mikor azt neki itt

a rendőrség megmutatta. Aztán előadta, hogy a szolnoki találkozásnál elmondta Marsó Gyulának, hogy Szentserre meg nénihez. Azért tudta Gyula, hova írjon neki. Mert *megírta neki is Szegedről*, hogy megöli magát. Így írta: „Mire ezen levelemt megkapod, én már nem vagyok az élők között.” Másnap meg az újságokban olvasta az öngyilkosság hírát. Erre aztán elhatározta, hogy eljön Szegedre, megözi az öngyilkost. Azt tudja, hogy az öngyilkos Marsó Gyulának özvegy édes anyja és egy nővére élnek, de hogy hol laknak, azt nem tudja. Pedig hát ő rokon. Pálffy József rendőrkapitány jegyzőkönyvébe foglalta az elmondottakat és a személyazonosság igazolása után most már kiadta a polgármesteri hivatal az öngyilkos eltemetésére vonatkozó engedélyt. Kérdezték még a fiatal nőronokot, aki a halott után jött, hogy *milyen rokonságban van a halottal.*

— *Igen messze rokonságban voltunk.*

Eltemették az öngyilkost, de rejtélyt még mindig vitt magával a sirba, amibe beleszólt a jelentkezett rózsaszínű ruhás kis nőronoknak az az elejtett vallomása is, hogy — *a fia társaságban talált, selyemmel átkötött hajfűrt az övé . . .*

— **Bérkocsisok sztrájkja.** Párisból jelenti egy táviratunk, hogy ma reggel óta vagy 4000 fiakkere kocsis sztrájkol. A közélettanács buzdokolódik most, hogy a bérkeoi-tulajdonosokat engedékenységre bírja, de ezek egyelőre hallani sem akarnak a bérfelemelésről. Az idegenforgalom nagy esőkkenésétől tartanak, ha a sztrájk több napig elhúzódna.

— **A tanító és a kánkán-táncosnőben.** A Matinban apró csevegéseket ír *Harduin.* Egyik legutóbbi számban igen érdekes megfigyelését mondja el. A kis közlemény az ő közvetlen hangján így szól:

— Elmondták nekem, hogy Grille-d'Egout, a Moulin-Rouge táncosnője tanító volt. Ha visszatérne megint régi hivatásához, nagyon ajánlhatnám az anyának, akik gyermekeiket jó képre akarják bízni. Mert Grille-d'Egout a magánéletben nagyon tisztos hölgy. Trouvilleben egy napon nézem a hullámokból kiszálló nézőket. Nem volt valami épületes látvány, mert vajdenül csupa termes nádj volt éppen együtt. Vastag mamák tapáskodtak ki, akik vizilovakra emlékeztettek, s vacogó fogakkal kapkodtak levegő után. Csak itt-ott lünt fel egy-egy kareus termet és csinosabb arc. A furdózó „nimfáknak” ugyancsak sok időre volt szükségük, amíg furdóküppenyüket magukra terítették, s közben éppenséggel nem buzdokolódtak, hogy a kivánsi szemek elől elrejték magukat. Egyszer csak egy fiatal nő lépett ki a habokból, aki rögtön elakarta magát tetőtől talpig és aggodalmasan gondoskodott arról, hogy egyetlen kis porokkája se maradjon a bámészködő férfivilág számára. Amikor furdóküppenyének egy-egy csücskét a széllel föllebbentette s a léba szabadon maradt, gyorsan szorosabbra vonta magán a köpenyt, a nimfa élénk mozdulatával, akire a parton egy feun leskelődik. Látni akartam ennek a szemérmes istennőnek az arcát. Ugyancsak nagy meglepetés ért. Hiszen ez Grille d'Egout, akit csak nemrég láttam a Moulin-Rougeban, aholában az orrával, amely a csipkés alszoknyák egész „teljéből” bujt elő, a vele szemben levő ur fejéről merészen lerugta a cilindert. Trouvilleben azonban elünt belőle a táncosnő, a tanító nő lépett előtérbe, szemérmesebben a szemérmes istennőjénél.

— **Házasság.** Kádár János államrendőrségi hivatalnok ma tartotta esküvőjét Sár-Abán Károly Margit kisasszonnyal, Károly Pál földművelő leányával, az ottani templomban.

Dr. Steiner Miksa várpalotai orvos eljegyezte Fischer Károly győri nagykereskedő leányát, Irma kisasszonyt.

— **Hajsza egy örült leány után.** Kecskeméten két estendővel ezelőtt egy leány rálőtt a ferencendiek kolostorában egy szerzetesre. Szadeckzy Erzsébet a neve s az orvosi vizsálat alapján megmenekült minden büntetésről. Örületben követte el a merénylőlet. A szerzeteslén teremtést a lipótmezei tébolydába hozták. Itt épültek egy estendőig. Talaly azonban megszökött s csak hosszú keresés után találtak rá Szolnokon. Innen a gyulai elmozgósító intézetbe vitték. Nagyon vigyáztak rá, de minden éberséget kijátszva, innen is megszökött nemrégiben egy éjjel. Minden jel arra vallott, hogy Kecskemétre ment s valami rokon rejteti. A rendőrség végre meg is tudta, hogy hol van s a mult pénteken Csúsz László rendőrbiztos egy rendőr kíséretében elment a leány rokonához, aki arra az áldatlan földatra vállalkozott, hogy a házában rejtgetett egy örület. Mig a biztos benn a házában kutatott a leány után, az is észrevette, hogy ülökzik s az ablakon át ujra megszökött. Hosszas üldözés után sikerült csak elfogni s most ujra a gyulai tébolydában van, mig ujra meg nem szökik.

— **A romániai kivándorlók.** A sorokári-uit Neptun-telepen, ahol a romániai zsidók tanyája van, ma ünnepet tartottak. Ma van Jeruzsálem elpusztulásának évfordulója és erről a napról bőjtvel emlékeztek meg, süri imádság és sírás közben. A Sándor Pál vezetés alatt álló bizottság már mintegy száztizennegyezer koronát gyűjtött össze számukra. Ma is jöttek adományok a telepre. A bizottság még beszűntette a gyűjtés munkáját. Még kétszázhetvenen vannak a telepen. Negyven embert tegnapelőtt Londonba szállítottak, tegnap pedig hetvenegyet Rotterdamba. A zsidók ittmaradásának engedélyt a belügyminiszter ma ismét meghozzabbította néhány napra. Az itt levő 270 embert e hét folyamán 40-es és 70-es csoportokban fogják elszállítani Bécsen keresztül Rotterdamba és innen Kanadába. Mert nem való az a hír, hogy Kanada elzárkózik a román kivándorlók előtt. Az Alliance Israélite intézkedése volt, hogy az utóbbi hetekben Bécsbe és Budapestre érkezett román zsidókat nem továbbították. Ennek pedig az az oka, hogy az Alliance mindenkinek, akit a kivándorlásban támogat, előbb munkát szerez a rendeltetési helyén, nehogy a kivándorlók, ha új hazájukba érkeznek, a munkátlanság folytán elzüljenek. Ezt a kanadai kormány sem tűrné. Az Alliance pedig nem tudott hírtelenében a tömegesen jövő kivándorlók számára munkát biztosítani. Azonfelül a Norddeutscher Lloyd, mely a kivándorlókat szállítja nem rendelkezett a mult héten kellő számú hajóval. A Neptun-telep ideiglenes lakásaira egy csapat rendőr élén Beniczky rendőrfelügyelő ügyel fel állandóan. Ejjel-nappal ott van a telepen. A rendőrfelügyelő barátságosan és előzékenyen bánik a szerencsétlenekkel, akik nagy hállával vannak eltelve iránta.

— **Vinevezések a postán.** A m. kir. posta-lávirda elnökgazdátja Lukács Arpád és Tabakovich Andor m. kir. honvéd főhadnagyok, Doloh György, Janesics R. Milan és Hüger Antal posta-és táviratsegédítkeket, Frager Ottó, Wiedermann Sándor, Krjesovits Lajos, Bónis Béla, Jakob Miklós, Goldburg Ferenc, Török Gusztáv, Nikl Róbert, Molter Emil, Varga Gyula, Halász Géza, Cziezkav Mihály, Bárdos Ferenc (zenai), András István és Merl Lajos posta-és táviratgyakornokokat, Butor Ferenc, Drósz Alajos, Szumner István, Sebes Rikárd, Uzoni János, Polónyi Ferenc, Guzi Zoltán, Sándor Imre, Meinärtz Géza, Popovic Dusan és Janjat vic Milán, a budapesti és zágriai posta-és táviratsegédítkező tanyolam végzett és alapvizsgát tett hallgatóit, a X-ik fizetési osztály 3-dik fokozatába ideiglenes minőségű posta-és táviratsegédítkező: Schauer Viktor, Keregy Gusztáv, Szabó József, Guzi Alajos, Preszer Vilmos, Brkic Jakab, Seifert Márton, Bóka János, Rádi Viktor, Tóth Lajos, Vrkhan Tamás, Róhi Béla, Markovics Samuél, Serenyi Ákos, Varovie János, Rimschneider Antal, Tomasz Áoston, Matz Arthur, Becker Gyula, Kmsen Mátyás, Schafarik József, Zwetkovics József, Peik Károly, Biró Samuél, Klamarcsik Antal, Peroc János, Stocker Áoston, Muszka József, Metyko Károly, Holtz György, Pazmandi József, Winkler Gyula, Adamovszky Leó, Horváth Béla, Róde József, Fried Benő, Zeller Elek, Lukasi József, Osetzky Miksa, Grün erger Armin, Miklós Hugó, Szakacs József, Iho Kosta, Domsic Nándor, Smaic Janos, Szűcs Albert, Pap Abraham, Nagy Imre, Sissovich Károly, Nagy Ignac Arpád, Wurmbrand Istvan, Juricsay Béla, Kiss Sándor, Majoros Ottó, Zsurkan Szilárd, Kardos Gyula, Safranka Istvan, Szapary Béla, Makovics József, Kauten János, Huszár József, Simicz Lajos, Perger Kálmán, Csaplár János, Laicna Gyula, Bertossi Pal, Borbély Istvan, Ilés Frigyes, Lestyan Istvan, Zöldy Istvan, Fogarasi Gyula, Jobbagy Lajos, Homoly Béla, Luben Istvan, Zemann Ferenc, Tibolt Jenő, Talos Sándor, Csider Áoston, Lengyel László és Horvath Sándor, a budapesti és zágriai posta-és táviratsegédítkező tanyolam végzett és alapvizsgát tett hallgatóit, ideiglenes minőségű posta-és táviratgyakornokokká nevezte ki.

— **Szép halál.** Ünneplendő, nemes szívjósága miatt az életével fizetett *Zadányban Winkler* Izidor husz éves rabbijelölt. A Zsadyban lakó talmudisták, mint tudósítónk ír, furdóni indultak s a rabbinus utánok kiállott, hogy vigyázzanak, ugy ne járjanak, mint a szép Libekovics Mária, aki e napokban furdés közben a hullamok közé veszett, *Winkler* rabbijelölt megjegyezte, hogy a jó uszó semmitől se féljen s ezzel a talmudisták csapatja a Hernád és Tarcza folyók egybeszakadásához vonult, ahol már többen furdódtak. Furdés közben az ár elragadta *Friedländer* Móri 14 éves fiut, Winkler Izidor, aki már akkor megfurdótt és öltözködött, a javszekelésre gyorsan lerángatta magáról ruháját, a segítségért kiálló *Friedländer* után a vízbe ugrott, hozzá uszott s a kezénél fogva megragadta. A fiu göröcsösen belekapaszkozott Winklerbe s ugy ránehézedett, hogy *Winkler* a víz alá merült. *Friedländer* a hátára ülve a vízből kiemelkedett, a parton állók oda kiállották a fiunak, hogy orozszo el Winkler, de a fiu a maga életét félve, még jobban belekapaszkozott Winklerbe. Ebben a pillanatban *Csikóly* Ferenc kéményseprő a fudoklók után vettette magát s *Friedländer* nagynehen a partra vontozta. A fiu fehé megmenekült, de az ünneplendő

Winklernek nyoma veszett. A megfult talmudista tehetséges, szorgalmas tanuló volt s e napokban tette volna le a rabbizvizsgát.

— Inasok gyűlése. Érdekes gyűlés volt ma délután a dohány-utcai 77. szám alatt levő vendéglőben. Öt-hatszáz iparos és kereskedő inszgyerek tanácskozott a helyszínről, a munkás-ifjúság oktatásáról és egy munkás-ifjúsági egyesület alakításáról.

Ugy Bálint beszélt elsőnek. Azt fejtette ki, hogy a munkás ifjúságra nagy jövő vár, ez lesz hivatala később a munkásmozgalmak vezetésére, ehhez előkészületeket kell tenni, egyesületet kell alakítani. Kolmann Ferenc, egy rokonszenves aron inszgyerek talpraesetten fessette ezután az inszgyerek bajait. A legtöbb helyen valóságos embertelenség bűnnek a szegény inszgyerekkel, éjjel-nappal dolgoztatják őket és ezzel senki sem törődik. Majd más ténen kalandozott. A katolikus inasokhozok kritizálta. Vagy kilenc van ilyen a fővárosban s szerinte érnek akadály ez az intézmény az inasok jogos panaszának hangoztatására. Nem csinálnak ezekben az otthonokban egyebet, mint hogy hallgatják a tisztelőknak a tulvilági boldogságról való szónoklásait s ezzel akarják rászoktatni az inasokat arra, hogy mindent türenek. A rendőrtisztviselő megelégette a kis szónok remeklést s leintette Kolmann Ferencet, ne szidia a tisztelőknak urakat. Azután Vajly Geza és még néhányan szólaltak fel, mire a gyűlés elhatározta, hogy megalakítja a *Jövőt, a budapesti munkásifjúság egyesületét*, a szétosztás csendben történt.

— A felrobbant raktár. A Károly-körúti robbanás áldozatait, Koeske Jánost és Fleiner Józsefet ma délelőtti boncolták fel a törvényszéki orvostani intézetben. Az orvosok megállapították, hogy mind a két szerencsétlenül járt embernek halálát a sérülések túmérék száma következtében az idegrázkódás idézte elő. A szerencsétleneket ma délután temették el az új temető halottasházából az ismerősök és rokonnok nagy részvétel mellett. A robbanás színhelyén még ma is oly óriási tömeg tolongott, hogy a kirendelt rendőrök alig tudták visszacsorítani.

— Öngyilkosság. Keistein Mór szabó fiatal felesége ma reggel leugrott a Tökölly-utcai 6. számú ház negyedik emeletéről és holtan terült el az utca közepén. A fiatal asszony az utóbbi időben többször panaszkodott idegbajáról, de néhány nap óta mintha enyhültek volna fájdalmai, mert kedélye frissebb, vidámabb volt. Azért ma reggel nyugodtan ment el hazulról férje, de még alig ért le a második emeletre, amikor alulról sógora lelkezdve rohant föl és tudatta vele, hogy felesége holtan fekszik az utcán. Keisteinerné abban a pillanatban vetette le magát lakásának ablakáról, amikor férje betette magát az ajtót. Az öngyilkos asszony holttestét be szállították az orvostani intézetbe.

— Katona- és cigányzene közvetítés a Telefon Hírmondóban. A beszélő uszgy ma este 8 órától 11-ig — mint mindennap — előzetesnek szórakoztatására felváltva katona- és cigányzenét közvetít. A zeneközvetítés mellett 1/4 órák előváltatja a frankfurti, párisi és londoni hírszék korszait, 10-10 óráról 10-ig pedig a legújabb híreket és táviratokat. Ugy a zenének, mint a felolvasásnak kezdetét mindig riadójel előzi meg, hogy ezáltal az érdeklődők figyelmét felhívja.

(x) Eur kalapot urak és hölgyeknek fehér, szürke és drap színben, darabja 1 frt 25 kr. Ismétlődőknak árendérmény. A Népszínházzal szemben *Tertész* Pál divat-áruházában Kerepesi-ut. 44.

(x) Kérjük mindenütt Emke-gyűjtőt!

A váci püspök bevonulása.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Vác, augusztus 5.

Ma foglalta el a váci egyházmegye új püsköke gróf Csáky Károly a Schuszter Konstantin halálával megüresedett püspöki széket. Az új püspök bevonulása alkalmából ünnepi dísz öltölt Vác varosa. A házakat föllobogózták, virágokkal és szőnyegekkel díszítették, három hatalmas diadalkaput állítottak föl és apró táblácskák voltak mindenfelé ezzel a fölírással: — Isten hozta Károly Emánnel püspökünket! —

Három agyulövés jelezte reggel fél kilenckor, hogy megérkezett Vácra a különvonat, amely Esztergomból hozta az új püspököt. Gróf Csáky Károlyt egyházmegyéjének számos papja kísérte, élükön Boltizár főszentelt püspökkel, Rossival és dr. Csernoch esztergomi kanonokkal. A föllobogózt pályaudvaron a küldöttek élén a fogadó-bizottság várta az új püspököt. Néhány szóval üdvözölték a püspököt, aki ezután az első osztályú váróteremben püspöki díszruhájába öltözött, karingóba és hermelinprémes hosszú lilaszín köpenybe. Ezalatt a pályaudvar előtt rendezkedtek a küldöttek. A vasutól befelé az egyes ipartársulatok álltak testületleg egyházi zászlókkal.

Hatalmas éjenzés hangzott föl, mikor a menet megindult a városba. A rendőrkapitány kocsija nyitotta meg a sort, utána lovagolt *Gejary* Geza országgyűlési képviselő vezetése alatt a festői lovasbanda, amelyet a polgármester fogata követelt. Ezután

a püspök diszhintaja következett, és a küldöttek zárták be a díszes menetet. A Konstantin-téren Zádor János polgármester a város nevében üdvözölte a püspököt, aki az üdvözlésre röviden válaszolt. A menet a pazartól földszített Főúton át a székesegyház elé vonult.

Megkondultak a dom összes harangjai, mikor a püspök kiszállt a diszhintajából. A léposokön fehér ruhás leányok virágot szótak a püspök elé, akire a székesegyház előcsarnokában az egész káptalan papság, a növendék-papok és az asszisztencia várakozott élükön dr. Vitek Lajos nagypréposítal. A pluvialéba öltözködött nagyprépost osokra nyújtotta a feszületet a püspöknek, akinek átadta a szentelt vizet és a tömjent. *Jany* János főszentelt püspök ezüst tálcán átnyújtotta a püspöknek a székesegyház kulcsait és a Te Deum hangjai mellett a püspök asszisztenciájával a szentségtörtér elé ment, ahol rövid imádságot mondott. Majd két oldalról az infulus főesperesekkel és a tisztelebeli diakonussal a szentélybe vonult az oltárhoz. A Te Deum és a diakonusok éneke után fölhangzott az új püspökért az imádság. Püspöki trónusán pásztorbottal a kezében a püspök üdvözölte a papságot, mire az *Ecce sacerdos magnus* éneklése közben a papság kézesokra járta a püspök elé. Ezután a szószékről a püspök elmondta első főpásztori szövegét a néphez. A marasztos beszéd végzetével szent misét mondott a püspök és pápai áldást osztott, miután *Csávolszky* József apátkanonok fölolvasta a pápai áldásról szóló meghatalmazást. Az áldást terdre borulva fogadták a hívők és feltizenkeltő volt, amikor harangzúgás és ágyuszó mellett a püspök kíséretével bevonult az új rezidenciájába, amelyen csupán két zászló jelezte az ünnepet.

A bevonulás után gróf Csáky Károly a tisztelő küldötteket fogadta. Tisztelet a káptalan és a papság, a katonaság, Pest, Nógrád, Hont, Heves, Jász-Nagykún-Szolnok, Csongrád megyék küldöttei a fő- és az alsópánok vezetése mellett, Kecskemét, Hódmező-Vásárhely, Esztergom, Cegléd, Félegyháza, Újpest, Csongrád, Nagy-Kőrös, Kispeszt, Stepár, Verőce és Izsák küldötségei. Az autonómiai képviselőket báró *Ánredánszky* vezette.

Hét órakor 400 terített diszbed volt, melyen a püspök is megjelent vendégei körében. A királyról és hazáról mondott pohárköszöntője lelkes hatást keltett. Utána Boltizár püspök, Vértess nagyprépost, Fazekas főjegyző, Markovics kanonok s még többen szólottak. Este fátylasmenet és a dalárda éneke fejezte be az ünnepeit.

A római Pantheon.

Budapest, augusztus 5.

Végleg elhatározott dolg immár, hogy az egyseges Olaszország végül második királyát a római Piazza della Rotunde antik épületében fogják eltemetni. Atjának közelében fog tehát pihenni Umberto király és azok a zarándokok, akik Viktor Emánnel sirját fölkeresik, fájdalmas érzéssel fognak megállani fiának koporsójánál is.

Görbe, zeg-zugos utcákon keresztül vezet az út a Pantheonba. Mint Olaszország minden históriai nevezettségű épületénél, a Pantheonnál sem domborodik külsőleg a nevezettség jeleze. Nem törődve az így teremtet ellentétekkel, épít az élet az olasz városokban és a hagyományok szent emlékei mellé oly kopasz és barátságatlan homlokzatokat emel, hogy egy fogház falaira gondol az ember.

Tizenhat gránitoszlop által tartott előcsarnokon keresztül jutunk a Pantheon belsejébe. Már ebben az előcsarnokban tudatára ébred az ember annak, mily helyesen foglalta össze íteletét Byron ebbe az öt szóba: „Simple, recte, severo, austere, sublime (egyszerűen, komolyan, szigorúan, fenségesen.) Az antik, erős bronzal kivert atókhoz öt lépos vezető föl egykor, amikor a Pantheon meg pogány templom volt, az utcák nyájának emelése folytán ezek a léposok ellétek.

Az architravban látuk az első építkezés latin feliratát, sajnos, zavarja az egész benyomást, mert modern betűkkel van tele, melyek éppenséggel nem illenek az antik építészet mesterművébe.

Belépve a Pantheonba megragadó érzés szállja meg az embert. Ha a modern művészet legszebb sikereit annak a tudatnak közöni, hogy a fény a tárgynak alakot, színt és tartalmat kölcsönöz, itt láthatjuk, hogy az így siker igazol. A bolthas közepén látható nyíláson keresztül tekint az ég a Pantheonba és a déli nap arany sugarai valóságos orgiákat üznek ebben a hatalmas csarnokban a számtalan fülkével; majd sűrű fényesomókba oltvadnak össze, majd megtörnek csillogó fenyorrá a márvány zugsban, diszidésken és parkányokon. Ily hatásokat még a San Marcoban sem észlelhetünk és azok adják meg a Pantheonnak osudalatos jellegét.

Mint a florenoi *Santa-Croce*, oly szent ez a hely az olaszoknak. Ott nyugszanak *Michel Angelo*, Niccolo *Maachiavelli*, Pietro *Aretino*, *Galiei Galileo*, a római Pantheonban II. Viktor Emánnel tetemei pihennek; egy egyszerű fekete drapéria takarja el az egyik falat, ott pihen a modern Olaszország megalapítója. Egy egyszerű ezüst betűs felírás díszíti a drapériát; így hangzik:

Vittorio Emanuele II.
Il Padre della Patria

Száz meg száz koszort tesznek le évenként a sarkofágra. Néhány lépéssel odább a harmadik oltár egy aranszárja márványiap Raffael pihenő helyét mutatja.

Itt Raffael közvetlen szomszédiségében fogja aludni örök álmát a szerencsétlen Umberto király. Előbb azonban a templom közepén Pompás ravatalt álltának és a száztalvanc kórusa hangzik majd föl a Pantheon szentelt csarnokában és az egykori pogány templom falain Palesztrina megkapó zenéje fog megtörni. És kegyetlen szimmetriája a halálnak! Eddig a Pantheonban csak egy fala volt feketén bevonva, most annak a sarkofágnak közelébe, amely Raffael földi maradványait rejti magában, szintén fekete posztót feszítenek ki. És a Pantheon jövő látogatóinak ezüstbetűk fogják megmutatni azt a helyet, a hová egy jó ember, a szegények atya örök álomra hajtotta le fáradt fejét.

FŐVÁROS.

(*) Ingatlanok forgalma. A főváros területén a felfolyt héten a következő ingatlanok kerültek átírásra alá:

A pesti oldalon: Dr. Wagner Jenőné IX. ker. Lónyay-utca 30. sz. háza 215.915 koronaért a m. kir. kincstárra. Dr. Boehkor Károly X. ker. alsó-köráki réten fekvő 2006—2908/177. hrsz. telke 1926 korona 40 fillérrét Hass Márton és társára. Lübi Mórné és társa VII. Alsórákoson fekvő 1959—61.62—63/a.c./19. hrsz. telke 10.000 koronaért Holzer Enrichettára. Fellner Henrik VII. ker. Alsórákoson fekvő 1978—79. 1980—82/a/142. hrsz. telke 20.176 korona 20 fillérrét Baár Emilia Máriára. Hefler Jakabné V.I. Király-utca 55. sz. háza 122.000 koronaért Fürst József és nejeire. Lingel Ferenc VII. Telep-utcaban fekvő 1978—79/a. hrsz. ingatlana 9168 koronaért Budapest székesfőváros közönségére. Magyar épület és műlakatosság r. t. V. ker. Váci-út 104. sz. háza 120.000 koronaért Havas Sándor és nejeire. Dr. Engel Dezső és neje X. Ujhegyen fekvő 7812—5. hrsz. telke 1667 korona 80 fillérrét Durra Tamásra. Szobi Luozenbacher István V. Geza-utca 7. sz. házának része szobi Luozenbacher testvérekre (öröks.). Köiber István VIII. Ujvársárt 23. sz. háza Czippech János és nejeire (ajándék).

A budai oldalon: Csávolszky Lajos II. Vizivárosban fekvő 3089. hrsz. telke 126.100 koronaért Lantos Nep. Jánosra. Özv. Wagner szül. Adamaszkly Irma I. Krisztina-körút 156. sz. háza 25.000 koronaért Zaborszky János és nejeire.

Ó-Budán: Werner szül. Reichardt Anna III. Csucshegyen és Törökfő-dűlőn fekvő 3977. és 6969. hrsz. telkének 1/2 része Werner testvérekre (örökség).

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Ledofsky Gizella, mint Lilii. A Fővárosi Nyári Színházban ma, hétfőn, este kezdi meg három estére terjedő vendég szereplését *Ledofsky* Gizella a Lilii ömszerepében. A fiatal művésznő, aki mint a *Magyar Színház* szubrettje rövid idő alatt kedvezővé lett a fővárosi közönségnek, a legnagyobb érdeklődést kelti *Lilijé*vel, amelyet most másodikban játszik budapesti színpadon. Első ízben, még mint fiatal kezdő játszotta ezt a klasszikus szerepet a *Népszínházban* Kéry Klára helyett, s már akkor nagy feltűnést keltett szubtilisan finom alakításával. Ma esti fellépése iránt a legszélesebb körökben nagy az érdeklődés. Holnap a *Gésák* Molly-jában és kedden a *Szulamith* Abigail-jában játszik, amely utóbbi szerepében legfényesebb sikere volt a *Magyar Színházban*.

** A Városi Igéti Színházban hétfőn, augusztus 6-án ötödyször kerül színre *A kolduló barát* és a megvadult szabó című vig életkép. A darab főszerepeit tovább is *Nemeth* József és *Gyöngyi* Izsó játszzák mint vendégek.

EGYESÜLETEK.

(Az Eötvös-alap tanítói segítőegyesülete) augusztus 17-én delelőtt 9 órakor tartja östő-bizottsági ülést, utána pedig közgyűlést a Tudományos Akadémia kistermében. Targyak: 1. A jótétemények odaítélése; ösztöndíjak odaítélése; segélyek kiosztása, felvétele a Tanítók házába. 2. A II. felvi költség.

vetés tárgyalása. 3. Elnöki bejelentések. 4. Indítványok. 5. Rendkívüli tagoknak a bizottságokba való beválasztása.

(A tüdőbeteg-szanatorium) javára a múlt szombaton rendezett buda-keszi nyári mulatság 102 korona 92 fillért, egy másik jótékonycélu táncvizsgalomban pedig, melyet a torontálmezei orvos-hallgatók rendeztek Lovrinban, 190 kor. 52 fillért jövedelmezett. Békés vármegyéből a sanatorium egyesületéhez újabb 151 kor. 38 fill. gyűjtés érkezett, Békés-Csaba nagyközség pedig évi díjjal lépett az egyesület tagjai közé.

SPORT.

*. **Tátra-Lomnó.** A tátralomnói versenypálya, a legkedvesebb, de eddigelő még nem a legszerencsésőbb gyermeke a Magyar Lovar Egyesületnek, ma, hétfőn nyílik meg a sportsmanek előtt, akiknek annyi idejük sem jut, hogy a tegnapi végződött kottlingbrunni meetingról eljuthassanak a kárpáti meeting első napjára. A meeting minden tekintetben érdekes lesz. Hosszu program, sok ló, érdekes sportesetek élénkítik Tátra-Lomnó néhány napját. Mindjárt az első napon dől el a 20.000 koronás Tátra-Handicap, amelynek programján nem kevesebb, mint 23 ló szerepel. Igen nagy kilátása van a díjra a százbereki ménesnek, amelyet *Da kommt sie* és *Fagón* képvisel. Mind a kettőnek igen előnyös a terhe. Jól fog még futni *Szeszely* és *Beauharnais*. A többi szám csupa handikap és eladóverseny, típük a következők:

- I. *Contrás-Driver*
- II. *Orchef-Ujjalu*
- III. *Százbereki ménes-Szeszely*
- IV. *Pirosító-Futóp*
- V. *Resistence-Bombardier*
- VI. *Malteser-Kynast*

*. **Dreyfus.** A kottlingbrunni nagy handikap győztese, *Dreyfus*, kimegy Baden-Badenbe s futni fog az Oos- és a Heidelberg handicapben. Kilátása egyikben sem lesz sok a győzelemre, mert utolsó győzelméért mindegyikben tíz font pónalitást kell vinnie.

*. **A kottlingbrunni lövésversenyek** mai utolsó napjának a tegnapiánál szebb futolyása volt. A kottlingbrunni díj óriási meglepetéssel végződött, mert *Testőr*, mely multkor ugyancsak Kottlingbrunban helyezetlenül futott egy eladóversenyben, ma küzdelem után a második helyre szorította a favorit Garabonciást. Nagy meglepetést keltett a két évesek eladóversenyében Philharmoniker győzelme is, melyet ötös mezőnyben tizenhétzseres osztálékkal honorált a totalizátor.

A mai versenyek lefolyásáról tudósítók a következőkben számol be:

I. **Gátverseny.** Handicap. Díj 1800 korona. Távoleség 3200 méter. Okolicsányi A. főhadnagy *Drava* (Morton) első, Michelstatter százados *Ma-holnap* (Slinn) második, Schindler L. Toll (Salter) harmadik, azután Wagner, Mapetto, Damiette. Itélet: Biztosan 2 hosszal nyerve, rossz harmadik. Totalizátor: 10: 20. Helyfoglalások: I. 50: 65. II. 50: 67.

II. **Két évesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Távoleség 1000 méter. Mauter V. *Philharmoniker* (Southey) első, gróf Károlyi Gy. Gamár (Bulford) második, Braganza herceg Sári volt a neve (Pudames) harmadik, azután Barbara, Gracilis. Itélet: 3 hosszal könnyen nyerve, ugyanannyival harmadik. Totalizátor: 10: 167. Helyfoglalások: I. 50: 164. II. 50: 147. A győztes 1500 koronáért visszavárolta gazdáját.

III. **Kottlingbrunni díj.** Díj 2000 korona. Távoleség 1200 méter. B. Harkányi J. *Testörje* (Wilton) első, gróf Wenckheim D. Garabonciás (Adams) második, gróf Trauttmannsdorff L. Glendörja (Cleminson) harmadik, azután Count Niki, Duenne, Da kommt sie. Itélet: Küzdelem után félhosszal nyerve, félhosszal harmadik. Totalizátor: 10: 134. Helyfoglalások: I. 50: 143. II. 50: 70.

IV. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona, távoleség 1000 méter. Baró Springer G. *Orduria* (Hyams) első, Rhenia-Welbeck Allerweil fideleje (Slack) második, Baltazzi A. Intruderje (Gilehrst) harmadik. Azután Dindon, Perle rose, Illusion, Kontár, Timmo, Pannisular. Itélet: Biztosan két hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Totalizátor: 10: 33. Helyfoglalások: I. 50: 82. II. 50: 172. III. 50: 139. A győztesre nem volt ajánlat.

V. **Két évesek eladók handikapja.** Díj: 2000 korona. Távoleség: 1000 méter. Egyedli *Strohfeuerje* (Wilton) első, Mr. Lincoln Illyje (Bulford) második. Százbereki ménes Leánykaja (Slack) harmadik. Azután Sánta, A. B. C., Johnnie Clay. Itélet: Könnyen két hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 36. Helyfoglalások: I. 50: 111. II. 50: 173. Győztesre nem volt ajánlat.

VI. **Három éves nyeretlenek gátversenye.** Díj 1800 korona. Távoleség 2400 méter. Capt. George Vizsi *Futzija* (Buckenham) első, Schindler L. Gayetana (Salter) második, Rheiner Kolbah főhadn. Allerweil fideleje (Morton) harmadik, azután Quäker. Itélet: Könnyen 2 1/2 hosszal nyerve, rossz harmadik. Totalizátor: 10: 15. Helyfoglalások: I. 50: 54. II. 50: 65.

VII. **Bucsuverseny.** Díj 2000 korona. Távoleség 1000 méter. Százbereki ménes *San Jagoja* (Bulford S.) első, báró Harkányi J. Lotija (Wilton) második,

Guttmann M. Florenceje (Bulford A.) harmadik, azután Pausanias. Itélet: Könnyen 3 hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Totalizátor: 10: 30. Helyfoglalások: I. 50: 61. II. 50: 19.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Kinevezés, áthelyezés. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére *Juhász Jenő* bódászi járásbírói albirót az úvidéki törvényszékhez, dr. *Makcs* Arthur budapesti büntető járásbírói albirót a budapesti büntető törvényszékhez, *Frésia Romulus* szilágysomlyói járásbírói albirót a gyulafehérvári és *Kirsch* Ágoston telekönnyi betétszerkesztő albirót a lugosi törvényszékhez bírákká, *Lászlóffy* Béla fehértemplomi törvényszéki albirót a fehértemplomi, dr. *Endes* Miklós a kolozsvári törvényszéki albirót a kolozsvári és *Stancsik* Árpád, a budapesti ítélőtáblához berendelt bírósági jegyzőt a szombathelyi ügyezékek alügyészekké, végül dr. *Toldy* Zoltán, a budapesti ítélőtáblához berendelt bírósági jegyzőt a budapesti VII. kerületi járásbírói albiróhoz, *Adam* Sándor fehértemplomi törvényszéki jegyzőt a fehértemplomi, *Elekes* Pál, a marosvásárhelyi ítélőtáblához berendelt bírósági aljegyzőt a marosvásárhelyi törvényszékhez, dr. *Móricz* István deési törv. aljegyzőt a szászvárosi járásbírói albiróhoz kinevezte, továbbá megengedte dr. *Fekesházy* Gyula temesvári kir. törv. bírónak a szarmaremetti kir. törvényszékhez, *Szepegy* István budapesti kir. büntető járásbírónak, törvényszéki bírót minőségben, a budapesti kir. büntető törvényszékhez, dr. *Lajtkó* Antal budapesti VII. kerületi kir. járásbírói albirónak, eddigi minőségében, a buapesti IV. kerületi kir. járásbírói albiróhoz saját kérelmekre és *Hermann* Béla telekönnyi betétszerkesztő bírónak, az első folyamodásu bírák rendes létszámába beosztása meliott, a temesvári kir. törvényszékhez való áthelyezését.

TÁVIRATOK.

A párisi merénylet.

Páris, augusztus 5. A kormány meghívására a *persah sah* szombatig marad Párisban. Az *Echo de Paris* és a *Journal* közlése szerint *Salson* igazi neve *Charles Hoby* és Ajaccio-ba való.

Pétervár, augusztus 5. A *Journal de St. Petersburg* írja: Az esztelen gyilkossági merénylet, amely perzsa sah ellen irányult, nemcsak Franciaországban, amelynek mint vendégszerető országnak jó hírneve egyetlen gaztett által nem fog csorbát szenvedni, felháborítja a lelket. Reméljük, hogy a nagy izgatottság nemcsak a le fog csillapodni a civilizáció elemeinek erőteljes és egészséges befolyása alatt.

A dél-afrikai háború.

London, augusztus 5. Lord *Roberts* táviratozza Pretoriából tegnapi kelettel: A boerok, akik Kronstadtól délre egy vonatot kiskilattak, *Lennox* ezredet szabadon bocsátották, de két más tisztelet elfogták. Angol lovasított gyalogság üldözöbe vette a boerokat, akik közül három elesett és többen megsebesültek. *Ottvier* tábornok, aki körülbelül 1500 emberrel a Bethlehem-hegy felé menekült, visszautasította *Prinsloo* tábornoknak azt a felszólítást, hogy csapatával együtt adja meg magát és kijelentette, hogy a háborút folytatni szándékozik. *Ottvier* Harrysmith és New-Market között foglalt állást; Rundle tábornok üldözi. Tizenhét fogoly, akiket Hamilton e hó 2-ikán elfogott, azt mondja, hogy kommandójuk csakis fehér hegyű lövedékeket használt. Embereink sebesülése tehát nagyon komoly természetű. Lépéseket teszek ebben az ügyben *Botha* tábornoknál.

Krone tábornok tegnap a Rhenosterkopjen, Kronstadtól északra, megtámadta a burokat. A burok megfutamodtak és öt kocsit és sok marhát hagytak a csatán.

Blomfontein, augusztus 4. Egy repülő boer járőr Honningspruinál, Kronstadtól délre, kiskilattott és felgyújtott egy vonatot, amelynek mozdonyára amerikai zászló volt kitűzve, mert *Stone* ezredes, amerikai főkonzul volt a voaton. A kiskilás következtében négy ember életét veszítette és három megsebesült. *Lennox* Algernon ezredeset negyven katonával elfogták, de azután az amerikai főkonzul közbenjárására szabadon bocsátották. (*Reuter*).

Konstantinápoly, augusztus 5. O'Connor angol nagykövet tegnapi fogadtatásánál, melynek folyamán a szultánnak Alfréd szász-köburg-gothai herceg elhunyta alkalmából kifejezett részvéteért köszönetet mondott, a szultán melegegredését fejezte ki a felett, hogy a délafrikai háború befejezéséhez közeledik.

Páris, augusztus 5. A boer küldöttség tagjai ma Brüsszelbe utaztak.

Bomba Párisban.

Páris, augusztus 5. A *Leit Journal* ma nagy rémulletet okozott Párisban azzal a hírével, hogy tegnap este a versaillesi parkban robbanó anyaggal töltött nagy dobost találtak. A versaillesi prefektúra megfogja ezt a hírt.

Nyiltér.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.

Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek

részére küld díjtalanul árujegyzéket. részére készíti a legelőadásban egyenruhákat. részére sorozatát kérvénymintákat díjtalanul küld. részére legelőadásban készíti az egyenruha-felszerelést. részére minden katonai ügyben díjtalanul ad felvilágosítást. részére újban kiadott utasítást könyvét díjtalanul küldi.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.

Dr. Kovács Jenő

ügyvédi irodáját

VII., Kertész-utca 43. szám alá helyezte át.

(Az e rovat alatt közlöttelnék sem tartalmáért, sem aláíráért nem felelős a szerkesztőség.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Anonymus. Kezünkbe akadt a levele s így ismételteljük üzenetünket. Ezáltal azonban kérjük, sziveskedjék észrevenni és elolvasni, mert arra nincs időnk, hogy egy levélre többször is válaszoljunk. Ami a kérdést illeti, az a tanácsunk, jelentésk följ az önkénykedő lelkézet illetékes hatóságánál, az Izraelita Orthodox Központi Irodánál (VI. Podmaniczky-utca 4. sz.) Az majd remélhetőleg rendet csinál.

T. I. K.-St.-Márton. 1. Jókaitól: Öreg ember nem vén ember (3 korona 20 fillér), Szép anyuka (30 fillér), A barátfalu lévita (4 korona), 2. Horozzer Ferentől: Gyurkovics fluk (4 korona), Szabolcs házassága (3 korona 20 fillér). Az első feske és egyéb elbeszélések (2 korona 80 fillér), Egy leány története (3 korona 60 fillér), Gyurka és Sándor (3 korona), 3. Egyéb regényekre nézve kéröm valamely könyvkereskedőtől katalógust, annak a nyomán vásárolhat könyvet, amennyi csak kell. A megrendeléseket intézheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalához is.

Hivatalnok. 1. Annál a hadtestparancsnokságnál kell vizsgálni, amelynek a területén a folyamodó állandóan tartózkodik. 2. A vizsga díja 24 korona. 3. Vegyes katonai és polgári középiskolai tanárok. 4. Főttebb emeltetűk, hogy ott kell vizsgáznia, ahol lakik. 5. Ha egy tárgyból bukik, három hónap mulva megismételheti a vizsgát, ha több tárgyból bukik, csak egy teljes év múltán vizsgázhatik újra. 6. A vizsga anyaga felől igazvesen ad felvilágosítást akár melyik önkéntes-iskola igazgatósága. Megtalálhatja a Dárdaj-féle Közigazgatási Törvényvár 7. kötetének 91. lapján is. Főárgyak: nyelvismertet, földrajz, történelem, természetrajz, természettan, vegytan, mennyiség-tan.

Szegzárdi. A jogon kívül el kell végeznie a bányászati szakiskolát, mely három éves tanfolyammal bír és azonkívül két évig gyakorlatilag kell működni, hogy a megfelelő államvizsgálatot letesse. Ez esetben lehet a bányakapitányságnak, a m. kir. pénzügyminisztérium bányahatósági, vasműhelyi, só-üvegyéki osztályában fogalmazó, bányabiztos, főbiztos, titkár, bányakapitány, bányatanácsos, osztálytanácsos, miniszteri tanácsos, évi 800 korona segély-díjtól egész 10.000 korona fizetésig. A bányászati akadémián van két Ferenc József ösztöndíj 300 arany forintot, tizenöze 800 forintos bányászati ösztöndíj, két 315, esetleg 4.0 forintos bányászati ösztöndíj és két szintén 300 forintos Volny József-féle bányászati ösztöndíj.

S. A. Zschesfehérvár. A hajószitesti tanfolyam november 1-én kezdődik. Fővártelki főttelek: Középiskolai érettségi vagy ezzel egyenrangú iskolai bizonyítvány, igazolása, hogy a hajózás mesterségét gyakorlatilag már érti, 18 éves kor betöltése, orvosi bizonyítvány, hogy a pályázó egészséges és hajózási szolgálataira alkalmas, honossági és erkölcsi bizonyítvány. Beiratási díj 20, tandíj 80—120 korona. A felvétel iránt való folyamodások a kereskedelmi minisztériumhoz intézendők.

P. P. Budapest. Ime a spiritizmus magyar irodalma: Dessewffy Arisztid: *Mi a spiritizmus?* (3 korona); Grünhut A.: *Hogyan fejlődik valaki médiummá?* (60 fillér); Nerei Odón: *Tájékozódj a spiritizmus elméletéből* (60 fillér); Tólvölgyi Tizus: *Van-e más világ?* (3 korona); Wolkenberg Alajos: *A spiritizmus* (5 korona). Megrendelhet a Budapesti Napló kiadóhivatalánál.

Nagykorútlás. Atyja vagy törvényes gyámlja folyamodik az illetékes árvaszékhez. A folyamodás alapján elrendelik a tárgyalást, arra meghívják a legközelebbi rokonokat s ha megállapítják, hogy elég férfias érettséggel bír az önállóságra, nagykorúsítják.

Régi előfizető. Jelentse be az esetet az illetékes főszerkesztő hivatalánál s kérje annak a minisztériumhoz való fölterjesztését.

138 637. számú előfizető. Mind a kettő szép és ajánlatos pályá. Hogy elérhesse, el kell végeznie a műegyetemet.

Erdelődő. *Vadkert.* Csak érettségi vizsgával iratkozhatik be az akadémiára.

M. Sályi előfizető. Már első levelére megírtuk, hogy tudomásunk szerint Püspöky Gracián nyugalmazott huszár főhadnagy (IV., Koronaherceg-utca 7.) vette át a kérdéses iratokat. Méltóztassék ő hozzá fordulni.

S. D. Nagy-Magyar. Annak kell előlegezni, aki öntre hivatkozott.

T. K. 1. A tanfolyam egy évre terjed. 2. De igen, a 18-ik év betöltését kívánják. 3. 1902. évig bezárólag lehet.

Kivánsói. Ferenc Ferdinánd főherceg hat évvel idősebb, mint a felesége.

R. A. Szolnok. A kérdézet egy takarékpénztár igazgatója, lakása: VI. Gyár-utca 42/a.

Ipar. 1. Hivatalos hatóság bizonyítványát nem kell láttatni. 2. Nem változtat semmit a felvételi vizsgán. 3. Kérjen az igazgatóságtól tanórábeosztást és tantervet, szívesen megküldik.

L. S. Budapest. Nem végezhetik az állatorvosi főiskolát, csak középiskolai érettséggel.

S. S. 1. Nem illeti meg sem törvény, sem a társadalmi szokások alapján. 2. A János névnek felel meg, ha t. i. az illető Nepomuki János.

T. A. A postamestereket és postamesternőket a kereskedelmi miniszter nevezi ki, ott tessék tehát tudakozni, hogy ki nyerte el az állást.

S. M. Szabadka. A választott pálya nagyon is megfelelő. Hátányára ott nem válik a betegség.

W. 1. Nem szerepelhet katonai egyenruhában, mert az nem katonai, vagy katonai jellegű ünnepély. 2. Szabály szerint tilos volna ez is, de általános szokásban van.

G. E. Nem értjük a kérdését. Tessék megírni, mit akar szálítani, akkor megmondhatjuk, mit fog fizetni portóban és mit vamban. A portó- és a vamb árú és súly szerint különböző.

G. M. Csabrendek. Méltóztassék a kegyesrendi főgimnázium igazgatóságához fordulni.

S. M. Budapest. Barna Miksa nevű munkatársa a Budapesti Naplónak nincs és nem is volt. Nem ismerjük, színét se láttuk.

K. D. Elégséges. Három évig még nem követelik meg az érettségi vizsgát.

Napirend.

Napló. Hétfő, augusztus 6. — Római katolikus: Urunk színev. — Protestáns: Urunk színev. — Görög-ország: (július 24.) Krisztina. — Zsidó: Ab. 11. — A nap két 4 óra 29 percek. — Nyugszik 7 óra 9 percek. — A hold két 3 óra 35 percek délután. — Nyugszik 12 óra 5 percek este.

A miniszterek nem fogadnak.
Nemzeti Múzeum: Allat- és ásványtára nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett meglekinthetők.

Iparművészeti múzeum zárva.
Országos Képtár zárva.

Telenczoi iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától délelőtt 12 óráig és d. u. 3—5 óráig.

Kegyetem jüreszkert az Üllői-uton, nyitva délelőtt 9—12 óráig és d. u. 2—6 óráig.

Mezőgazdasági Múzeum zárva.
Földtani múzeum zárva.

Közelekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.

Az összes könyvtárak zárva vannak.
Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-u. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9—11 óráig és délután 2 óráig. Tanácskozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelmi-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl, a városi iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi (kirendeltségek központi) üzletvezetősége Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Budapesti Napló

részére

Apró hirdetéseket

és

Előfizetéseket

elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

Breuer Nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.

Adler Leóna, Lipót-körút.

Posch József, Váci-körút 80.

Orv. Véber Vimosné, Váci-körút 15.

Feldmann Mórné, Marokói-utca 1.

Mesch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.

Kürthy Kálmáné, Harmados-utca 1.

Welszenfeld Jakab, Király-utca 1.

Redlich Szidónia, Király-utca 59.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon.

Deutsch Miksáné, Andrássy-u. 38.

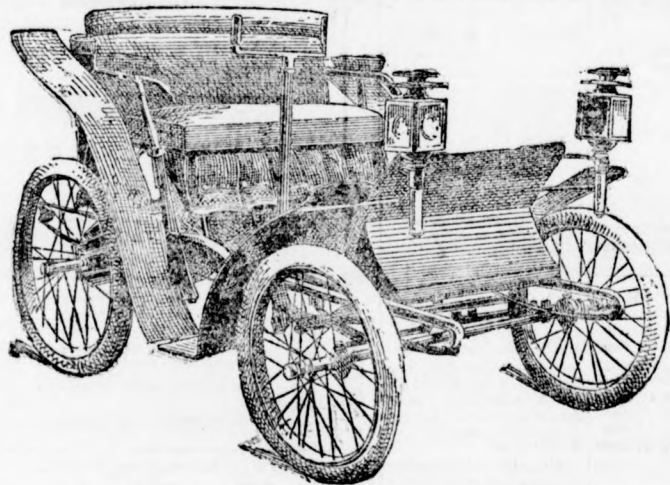
Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-körút sarok.

Sopronyi V., dobány-nagrtársado, Kerepesi-ut 1.

Orv. Hallada Anna, Múzeum-körút 10.

Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálvin-tér sarok.

Deutsch Julia, József-körút 50. Baross-utca sarok.



ESZKULAP

„De Dion-Bouton“

motoros automobil kocsik.

Óránkénti 8 krajcár benzin-szükséglet.

A legeszményibb automobil kocsik, a legtökéletesebb és legegyszerűbb gépezettel. Súlyuk 240 kiló. 2¼ lóerejű. Vízűtő készülékkel.

A kocsik minden gépészeti ismeret nélkül is kezelhetők s egy órai gyakorlat után a gépkezelés föltétlenül elsajátítható. A kocsikban két, szükség esetén még egy harmadik, gyermekülés is van. Acél csövekből, ruganyokból van fölépítve s kerekei kitűnő pneumatikon járnak. Óránkénti sebessége harminc-harmincöt kilométer és magaslatokra is fölvezethető. Homokos vagy sáros utakon egyaránt működik.

Julius 4-én az „Eszkulap“ automobil a Criterium du Sudi nagy versenyben az első díjat nyerte el, miután a kitűzött 100 kilométeres utról Camus vezetése alatt 1 óra 58 perc alatt mint első érkezett be.

Továbbá a Páris-Rouen közti 240 kilométeres versenyen ez az automobil kocsik érkezett be elsőnek. Menetideje: 7:20 perc. A Bordeaux-Périgeux-Bordeauxi 260 kilométeres uton második. Menetidő: 5:10 perc.

A párisi, londoni, berlini, lipcsei, lyoni, baieni kiállításokon nagy feltűnést keltett s a legutóbbi hamburgi kiállításon az első díjat nyerte!

Aranyérem! Diszoklevél! Érdemkereszt!

Bővebb felvilágosítást ár- és fizetési módokról

a „BUDAPESTI NAPLÓ“ kiadóhivatalában

VIII. József-körút 18. Hartmann József urnál.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

